

Μετάφραση

Νόμισε ότι ερχόταν προς το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

Στο Λατινικό πόλεμο ο ύπατος Τίτος Μάνλιος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Όταν αυτός κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών με αυτά τα λόγια:

Δεν σου πέρασε η οργή, όταν εισέβαλες στα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί δεν σου ήρθε στο μυαλό, όταν είδες τη Ρώμη: «μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Αν λοιπόν εγώ δεν σε γεννούσα, η Ρώμη δεν θα πολιορκούνταν' αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ δεν μπορώ να πάθω τίποτα πια και ούτε θα είμαι πολύ δυστυχισμένη για πολύ καιρό: αλλά αντίθετα, εάν συνεχίσεις, περιμένει αυτούς ή πρόωρος θάνατος ή μακροχρόνια σκλαβιά.

B1.

Ingenter

Facies

Simillima

Quae

Exercitus

Proeliis

Minaciora

Illud

Penatium

Nulli rei

Diutius

Miser

Hac

Morte
Servitutis

B2α.

Existimem

Veniendo

Aspice

Concipient

Praeesse

Abisset

Abstenturam

Habebuntur

Passuram esse

Possitis

B2β. (Το ρήμα είναι αποθετικό)

ΕΝΕΣΤ. : Ingridiamur

ΠΑΡΑΤ. : Ingrederemur

ΜΕΛΛ. (ΕΝΕΡΓ.) Ingressuri simus

ΠΑΡΑΚ. : Ingressi simus

ΥΠΕΡΣ. : Ingressi essemus

Γ1α.

- Γενική της ιδιότητας (μόνιμης) στο *hominem*
- Παράθεση στο *Manlius*
- Επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα *abiret*.
- Αφαιρετική οργανική του τρόπου στο *perveneras*
- Κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο *ego* μέσω του συνδετικού ρήματος *futura sum*

Γ1β.

Το se είναι το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου esse σε πτώση αιτιατική λόγω λατινισμού – σχέση ταυτοπροσωπίας, καθώς το απαρέμφατο εξαρτάται από ρήμα ενεργητικό respondit (το υποκείμενο του ρήματος επαναλαμβάνεται σε πτώση αιτιατική με τη χρήση της προσωπικής αντωνυμίας)

Το ego είναι το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου pati σε πτώση ονομαστική λόγω ταυτοπροσωπίας.

Γ1γ. dux hostium his verbis proelio filium lacessivit.

Γ1δ. T. Manlius, qui natus erat
dum tu ingrederis (-re)

Γ2α. si pergis: υπόθεση
manet: απόδοση

Η υπόθεση και η απόδοση εκφέρονται με οριστική ενεστώτα σχηματίζοντας υποθετικό λόγο α' είδους και συγκεκριμένα ανοιχτή υπόθεση στο παρόν.

Si perrexisses...mansisset.

Si pergas...maneat.

Γ2β. non habens filium libera in libera patria mortua essem.

Η δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική συμπτύχθηκε σε επιρρηματική υποθετική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος της κύριας ego, γι' αυτό και βρίσκεται σε πτώση ονομαστική. (Η άρνηση non οφείλεται στο ότι η δευτερεύουσα ήταν αποφατική).

Γ2γ. Quem simul aspexit Cassius: Είναι δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στα ρήματα των κύριων προτάσεων (concepit, cupivit). Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο simul (πρόταξη αντικειμένου για λόγους έμφασης), εκφέρεται με οριστική γιατί ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, χρόνου παρακειμένου για να δηλώσει προτερόχρονο στο παρελθόν.

Cum aliquando castris abiret: Είναι δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας (edixit). Εισάγεται με τον ιστορικό- διηγηματικό χρονικό σύνδεσμο cum, ο οποίος χρησιμοποιείται για αφηγήσεις του παρελθόντος, υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση μεταξύ κύριας-δευτερεύουσας, δημιουργεί σχέση αιτίου-αιτιατού ανάμεσα τους, ενώ είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου της υποτακτικής. Εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (edixit) για να δηλώσει σύγχρονο στο παρελθόν.

Επιμέλεια απαντήσεων: Καρούση Ειρήνη, Τσιώλη Έφη